

Venäjä

Kansainvälinen valuuttarahasto laski Venäjän kasvunustetta. Äskettäin julkaistussa päivityksessä World Economic Outlook -julkaisuun Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) laski Venäjän tämän vuoden bruttokansantuotteen kasvuennusteen 1,2 prosenttiin. Huhtikuussa kasvunustete oli vielä 1,6 %. Ennustepäivityksen mukaan ensi vuonna kasvu olisi 1,9 %. Venäjän Artikla IV konsultaatioiden yhteydessä IMF arvioi kasvun kiihtyvän vuonna 2020 ns. kansallisten projektien nostaessa julkisia investointeja.

Myös Euroopan jälleerakennus- ja kehitys pankki (EBRD) arvioi Venäjän kasvun kiihtyvän hieman ensi vuonna julkisten menojen kasvun kiihtyessä. Tänä vuonna kasvua hidastaa mm. arvonlisäveron korotus.

Heinäkuun ennustepäivityksessä IMF laski myös mm. Kiinan ja Intian kasvunusteita tälle ja ensi vuodelle. Koko maailmantalouden kohdalla ennuste muuttui vain hyvin vähän.

Bruttokansantuotteen kasvuennusteita

		2019	2020
VENÄJÄ	IMF (7/19)	1,2 %	1,9 %
	Konsensusennuste (7/19)	1,1 %	1,9 %
	Maaailmanpankki (6/19)	1,2 %	1,8 %
	EBRD (5/19)	1,5 %	1,8 %
UKRAINA	Maaailmanpankki (6/19)	2,7 %	3,4 %
	EBRD (5/19)	2,5 %	3,0 %
TURKKI	Konsensusennuste (7/19)	-1,5 %	2,3 %
	Maaailmanpankki (6/19)	-1,0 %	3,0 %
	EBRD (5/19)	-1,0 %	2,5 %
INTIA	IMF (7/19)	7,0 %	7,2 %
	Maaailmanpankki (6/19)	7,5 %	7,5 %
	Aasian kehitys pankki (4/19)	7,2 %	7,3 %

Venäjän talouden kasvuvauhti jäi vaimeaksi alkuvuonna. Viime vuonna Venäjän BKT kasvoi yli 2 %, mutta kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kasvu hiipui 0,5 prosenttiin (ks. [Viikkokatsaus 21/2019](#)). Tuoreet tiedot kesäkuulta viittaavat tehdasteollisuuden kasvun piristyneen toisella neljänneksellä 3 prosenttiin, mutta muilla talouden sektoreilla kasvun voimistumista ei juuri näy.

Koko alkuvuoden rakentamisen vuosikasvu oli nollassa, ja myös palvelujen kasvu vaikuttaa vaatimattomalta. Sekä tavarakuljetusten että vähittäiskaupan kasvu hiipui toisella neljänneksellä alle kahden prosentin. Kotitalouksille suunnattujen palveluiden määrä supistui reilun prosentin viime vuoden alkupuoliskoon verrattuna.

Myös reaali palkkojen nousu jäi alkuvuonna edellisvuotta hitaammaksi, ja kesäkuussa reaali palkat olivat 2,3 % korkeammalla kuin kesäkuussa 2018. Väestön reaali set käytettävissä olevat tulot sen sijaan supistuivat reilun prosentin viime vuoden alkupuoliskoon verrattuna. Vähittäiskaupan kasvua onkin tukenut erityisesti kotitalouksien luotonoton kasvu. Kesäkuussa kotitalouksien lainakanta oli 23 % suurempi kuin

vuotta aiemmin, ja erityisesti kulutusluottojen nopea kasvu on herättänyt huolta ylivelkaantumisesta (ks. [Viikkokatsaus 25/2019](#)).

Talouden heikkoa kuvaa selittää osaltaan maailmantalouden kasvun hidastuminen, mikä heijastuu Venäjän viennin supistumisena. Maksutasetietojen mukaan viennin ja tuonin arvo supistui tammi-kesäkuussa noin 3 % vuoden takaa. Eri tyisen voimakkaasti vienti supistui huhti-kesäkuussa. Talouden kasvun odotetaan piristyvän hieman toisella vuosipuoliskolla mm. julkisen kulutuksen voimistamana.

Taloudelliset erot Venäjän miljoonakaupunkien välillä ovat merkittävät. Venäjällä on 16 yli miljoonan asukkaan kaupunkia, joista Moskovan ja Pietarin jälkeen viisi väkirikkainta ovat Novosibirsk, Jekaterinburg, Nižni Novgorod, Kazan ja Tšeljabinsk. Miljoonakaupungeissa asuu yhteensä 34,5 miljoonaa ihmistä (24 % väestöstä), joista 16,5 miljoonaa asuu muualla kuin Moskovassa tai Pietarissa.

Konsultti yritys Strelkan laatiman [selvityksen](#) mukaan miljoonakaupungit tuottavat noin kolmanneksen Venäjän bruttokansantuotteesta. Moskovan ja Pietariin osuus miljoonakaupunkien BKT-kokonaisuudesta on noin 70 %. Alueellisista keskuksista taloudellisesti merkittävimmät ovat Krasnodar, Jekaterinburg ja Samara. Nimellinen bruttokansantuote asukasta kohden on Moskovassa noin kaksi kertaa suurempi kuin rikkaimmissa alueellisissa miljoonakaupungeissa, kuten Krasnodarissa ja Jekaterinburgissa, ja yli kolme kertaa suurempi kuin köyhimmässä (Omsk ja Voronež). Kaupunkien väliset erot hintatasoissa merkitsevät sitä, että reaali set elintasoerot ovat yllä mainittua jonkin verran pienempiä. Reaalipalkat alueellisissa miljoonakaupungeissa ovat keskimääräisesti suunnilleen 30 % alemmat kuin Moskovassa.

Talouskehitys alueellisissa miljoonakaupungeissa on ollut hyvin eri tahtista. Kazanin, Nižni Novgorodin, Novosibirskin, Samarann ja Ufan bruttokansantuote kasvoi selvityksen mukaan yli neljänneksellä vuosina 2010–2017, kun taas esimerkiksi Permässä ja Tšeljabinskissa talouskehitys polki paikallaan. Novosibirskissa ja Ufassa pienet ja keskisuuret yritykset ovat toimineet talouskasvun vetureina, kun taas Kazanissa ja Samarassa talouskasvu on nojannut suuryritysten kasvuun.

Pietariin ja Moskovaan verrattuna alueelliset miljoonakaupungit ovat pieniä taloudellisia yksiköitä ja herkkiä suhdannevaihteluille. Ne kasvoivat vuosikymmenen alussa Moskovaa ja Pietaria nopeammin, mutta niiden taloudet supistuivat selvästi voimakkaammin Venäjän ajautuessa taantumaan vuonna 2015. Myös investoinnit alueellisiin miljoonakaupunkiin supistuivat selvästi Moskovaa ja Pietaria enemmän.

Elintasoerot näkyvät myös Venäjän rakennusministeriön, Strelkan ja Dom.rf:n yhteistyössä ylläpitämästä kaupunki ympäristön laatua mittaavasta [indeksistä](#), joka arvioi yleistä elämänlaatua asumiseen, julkisten palveluiden saatavuuteen ja infrastruktuuriin keskittyvillä mittareilla. Moskovassa elämänlaatu on indeksin mukaan hyvä (214/300), Pietarissa tyydyttävä (181), ja muissa miljoonakaupungeissa keskiarvoltaan maan keskitasoa (135).

Kiina

Suurin osa ennustelaitoksista odottaa Kiinan kasvun olevan linjassa virallisen kasvutavoitteen kanssa. Talouden odotetaan kasvavan tulevina vuosina 6,2–6,4 %. Tammi-kesäkuussa Kiinan BKT kasvoi virallisten tilastojen mukaan 6,3 %. Suurin osa ennustelaitoksista käyttää Kiinan virallisia tilastoja ja ennustaa niiden kehitystä, jolloin myös maailmantalouden kasvuennusteet heijastelevat Kiinan raportoitua kasvua. Jotkin vaihtoehtoiset arviot viittaavat Kiinan todellisen kasvun olevan hitaampaa (ks. [Viikkokatsaus 29/2019](#)).

IMF:n tuore ennustepäivitys odottaa Kiinan talouden kasvavan tulevina vuosina 6,2 % (6,3 % huhtikuun ennusteesta) ja maailmantalouden 3,2 % (3,3 % huhtikuussa). Ennusteen toteutuessa Kiina tulee vastaamaan yhä yli kolmanneksena maailman talouskasvua (ostovoimakorjatuilla painoilla). Vastikään julkaistuissa ennustepäivityksissä nähdään Kiinan kasvun hiukan odotettua nopeamman hidastumisen johtuvan kauppasodan aiheuttamasta epävarmuudesta ja maailmantalouden kasvun vaimentumisesta. IMF ja Maailmanpankki olettavat perusskenaariossaan, että Yhdysvaltojen ja Kiinan kaupakiistojen eskaloitumiselta vältyttään, mutta asetetut lisätulit maiden välillä pysyvät voimassa.

Kiinan BKT:n kasvuennusteita 2019–2021, %

	2019	2020	2021
IMF (7/19)	6,2	6,0	6,0
Maailmanpankki (6/19)	6,2	6,1	6,0
Aasian kehitys pankki (4/19)	6,3	6,1	
OECD (5/19)	6,2	6,0	
Euroopan komissio (5/19)	6,2	6,0	
Citi Research (6/19)	6,4	6,0	5,8
J.P.Morgan (7/19)	6,2	6,1	
Capital Economics (7/19)	6,3	6,0	5,8
Oxford Economics (7/19)	6,2	5,9	5,7

Osakekauppa Shanghain uudella teknologialistalla käynnistyi. Maanantaina 22.7. Shanghain pörssissä avattu Star Market –lista mahdollistaa teknologiayritysten listautumisen pörssiin aiempaa kevyemmin vaatimuksin mm. yrityksen kannattavuudelle. Listautumiseen ei myöskään tarvitse saada viranomaisten hyväksyntää, mikä nopeuttaa ja helpottaa prosessia. Markkinatoimijat hinnoittelevat yrityksen ja Shanghain pörssi hyväksyy listautujat.

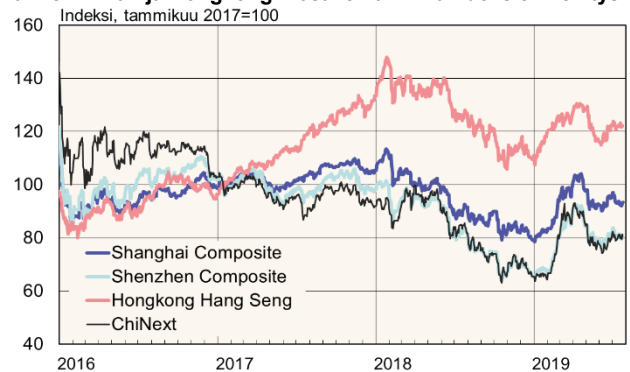
Kaupankäynnin alkaessa mukana oli 25 yritystä, ja yli 100 halukasta odottaa listautumista. Rajoitukset kaupankäynnille ja päivittäiselle sallitulle hinnanvaihtelulle ovat Manner-Kiinan muita markkinoita löyhemmät ja esimerkiksi lyhyeksi myynti listan osakkeilla on sallittu, kun se muuten osakemarkkinoilla on kielletty. Uudella listalla kauppaa saavat käydä suoraan vain sijoittajat, joilla on mm. vähintään kahden vuoden sijoitushistoria ja yli 500 000 juanin (65 000 euron) sijoitusvarallisuus. Vaatimuksen toivotaan hillitsevän spekulatiota. Tästä huolimatta ensimmäisenä kaupankäyntipäivänä osakekurssit uudella listalla nousivat keskimäärin 140 %. Annit olivat huomasti ylimerkittyjä. Ulkomaisista

sijoittajista vain viranomaisten hyväksymät institutionaaliset sijoittajat (QFII) voivat käydä kauppaa uudella listalla.

Kiina yrittää houkuttaa erityisesti teknologiajättejään uudelle listalle, sillä monet niistä ovat tällä hetkellä listautuneet Manner-Kiinan ulkopuolella. Star Market mahdollistaa myös ulkomailla listautuneiden kiinalaisyriyten rahoituksen hankinnan laskemalla liikkeelle osaketalletustodistuksia (CDR). Nähtäväksi jää herättääkö uusi lista mielenkiintoa. Shenzhenin pörssissä 2009 avatun teknologiayrityksille suunnatun ChiNext –listan suosio on jäänyt odotuksista.

Ensimmäisenä kaupankäyntipäivänä uuden listan markkina-arvo nousi 529 mrd. junaan (77 mrd. dollaria) ja oli laskenut keskiviikkoon (24.7.) mennessä 514 mrd. junaan. Star Market –listan hintakehitystä seuraavaa indeksiä aletaan julkaista vasta myöhemmin. Pörssien päälistoilla ei nähty suuria hinnanvaihteluita ja toukokuun jälkeen Manner-Kiinan osakemarkkinoiden hintakehitys on ollut melko tasaista.

Manner-Kiinan ja Hongkongin osakemarkkinaindeksien kehitys

Lähde: Macrobond

Juanin valuuttakurssissa ei suuria heilahteluita kevään jälkeen. Yhdysvaltojen viimeisimmät tullikorotukset Kiinaa vastaan astuivat voimaan 10.5., jonka jälkeen valuuttakurssi on pysytellyt noin 6,9 juanissa dollarilta. Tällä hetkellä juanin kurssi on dollarin suhteen vuoden alun tasolla. Euroa vastaan juan on tulevina vuosina vahvistunut 2 %.

Kiinan reaalin kaupapainotettu valuuttakurssi (REER) oli BIS:n tilastojen mukaan kesäkuussa 1 % viime vuoden lopun tasoa ja 3 % vuodentakaista heikompi.

Juanin dollari-, euro- sekä reaalin efektiivinen valuuttakurssi

Lähteet: BIS ja Macrobond